

Dialogisch Netwerk bouwen

Eerste ordening van inzichten

We hebben onderzocht in diverse meetings:

1. Ontstaan van het netwerk
2. Principes van het dialogische netwerk
3. Intenties
4. Bewegingen
5. Processen
6. Vormen.

1. Ontstaan van het netwerk

De eerste puls voor een nieuw netwerk voor dialoogbeoefenaars was voelbaar tijdens een internationale dialoogconferentie in oktober 2018 in Londen. Zes Nederlanders die aan de eerste conferentie van de net opgerichte Academy of Professional Dialogue deelnamen, hadden tegen het einde van de conferentie een bijzonder gesprek.

Het was een uitwisseling over onze ervaring dat we in een voornamelijk Anglo-Amerikaanse omgeving een aantal uitgangspunten voor dialoogvoering misten. We probeerden onder woorden te brengen waar het ons dan om ging. Het ging om aspecten als inbreng vanuit hoofd EN hart, jezelf uitspreken in het NU, feminiene en spirituele kwaliteiten verwelkomen naast cognitieve. Meer praktisch spraken we bijvoorbeeld over de waarden van een vraag in het midden leggen, naar het midden spreken en spreken vanuit persoonlijke ervaring. De Academie zelf koos bovendien voor een tamelijk traditionele organisatievorm, waarbinnen het zoeken was naar dialogische organisatie-aspecten, in ieder geval in het begin.

De gewaarwording dat we deze waarden deelden, bracht ook het besef dat we elkaar de afgelopen 10 jaar in de Nederlandse context niet zo opgezocht hadden en soms onverhoopt zelfs afstand hadden gevoeld of laten ontstaan. Dit gebeurde ondanks pogingen van een aantal van ons om juist samen op te trekken en ervaringen te delen.

Het gesprek was licht en ruimhartig. Het bracht emoties omhoog en maakte iets vrij. In de lichtheid die ontstond, ervoeren we energie om te exploreren wat er zou gebeuren als er in Nederland meer uitwisseling en verbinding zou ontstaan in dialoogland. Verbinding vanuit elkaar leren kennen om van daaruit de kracht van de onderlinge verschillen te kunnen benutten en op een hele andere manier een collectief van dialoogbeoefenaars te vormen. Voorbij de concurrentie, elkaar versterkend. Het voelde als een opening, een lentefris veld dat uitnodigde tot

verdere exploratie. We hebben na de conferentie contact met elkaar opgenomen en begonnen met online Zoom sessies.

Parallel was er een uitwisseling gaande tussen een groep in Nederland die het verlangen hadden een open leerruimte voor dialoog te ontwikkelen. Deze groep was voortgekomen uit het veld van dialoogopleidingen, die tussen 2008 en 2014 in Nederland hadden plaatsgevonden. Er was een behoefte ontstaan om het leren over dialoog zelf flexibeler, gelijkwaardiger, zelforganiserender, diverser en co-creatiever vorm te geven, dan in de traditionele opleidingsvormen.

Na de conferentie in London werd duidelijk, dat er een behoefte was, dat beide groepen in contact met elkaar zouden komen om te onderzoeken, of ze hun krachten zouden kunnen bundelen: Integratie van enerzijds de wens tot verbinding en uitwisseling in een collectief veld van dialoogbeoefenaars en anderzijds de wens om nieuwe vormen te vinden en ruimte te scheppen voor het leren over en ontwikkelen van dialoog.

Uit deze twee groepen ontstond in april 2020 het initiatief om een Dialoog Netwerk Nederland te gaan vormen, dat op 24 juni 2020 voor het eerst online bijeenkwam.

2. Principes van dit netwerk

Deze principes gebruiken we als basis voor ons netwerk. Het is als het ware het DNA van de organisatie, dat in alle delen is terug te vinden. We creëren hiermee de verwachting dat we deze principes beoefenen en hierop ook als individu aanspreekbaar zijn.

- Gelijkwaardigheid: rijkdom aan diversiteit, generaties, stromingen.
- Uitnodigend zijn: een open en inspirerende ontmoetingsruimte.
- Bijdragen aan vitaliteit: jezelf inbrengen, initiatief nemen, uitspreken.
- Fluïditeit: tijdelijkheid en vergankelijkheid van vorm en doel afhankelijk van de beschikbare energie.
- Gaan naar waar de energie heengaat: flow, emergentie.
- Feedback loops: regelmatig evalueren en bereidheid tot zelfreflectie voor persoonlijke en collectieve ontwikkeling.
- Ritme: het ritme is dienstbaar aan de levendigheid van het netwerk en geeft ruimte aan zowel kairos (ervaren kwaliteit van de tijd) als chronos (lineaire meetbare tijd).
- Transparantie: vertrouwen in gelijkwaardigheid groeit als iedereen toegang heeft tot alle voor hem/haar relevante informatie.
- Zorgvuldigheid: in voorbereiding van wat we doen en de kwaliteit waarmee we dingen doen, zodat het proces gemakkelijk en soepel verloopt.

- Aanwezig zijn: met de kwaliteiten van zowel hoofd, hart en als buik. En zijn met wat er is.

3. Intenties van DNN

Dit zijn de intenties waar iedereen, die lid is van het netwerk achter kan staan. Ze zijn richtinggevend voor wat we doen.

Mensen kunnen elkaar binnen het netwerk vinden op gedeelde intenties of op de nieuwsgierigheid naar niet gedeelde intenties en daarmee samen aan de slag gaan en bijdragen aan de beweeglijkheid van het netwerk.

We creëren, ontwikkelen, ondersteunen, beoefenen, onderzoeken en benutten.

We creëren ruimte

- voor ontmoeting en leren
- voor inspiratie, uitwisseling en verdieping

We ontwikkelen

- vormen van dialoog in wisselwerking met het maatschappelijk veld
- overzicht over dialoog in Nederland, door van elkaar te weten wie waarmee actief is en bieden zo gelegenheid om krachten te bundelen

We ondersteunen

- dialogicinitiatieven en dialoogactiviteiten, die ontstaan vanuit en voor ieders eigenheid en intentie

We beoefenen

- actief de omgang met diversiteit (verschillende stromingen)

We onderzoeken

- de waarden van en de verschillen tussen de stromingen

We benutten

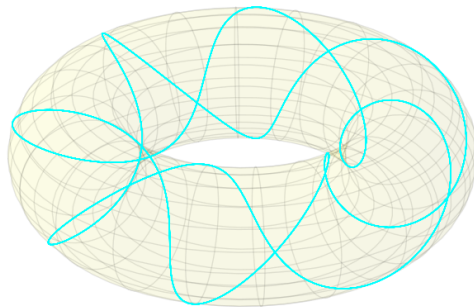
- dialogische principes om een nieuwe vorm van samenwerking en organisatie te laten groeien

Met deze intenties willen wij dialoog bekend en toegankelijk maken binnen en buiten het netwerk.

4. Bewegingen

We zien verschillende bewegingen in het netwerk. De meest kenmerkende beweging van het netwerk is het zwermen. Zwermen in vrijheid én verbondenheid.

- Naar binnen en weer naar buiten bewegen - torus-beweging.

- Erbij zijn en er soms ook even niet (dicht) bij zijn. En ook: je in het midden voeden en dat weer naar buiten brengen en andersom.
- Elkaar ruimte geven en verantwoordelijkheid voelen voor de continuïteit van het geheel.
- Vertrouwen hebben in de mensen die aanwezig zijn, verantwoordelijkheid nemen als je erbij bent. En daarbij ontdekken we dat het belangrijk is om kernbesluiten vooraf zorgvuldig te checken zodat iedere betrokkene gehoord is.

Bewegingen die daarmee samenhangen en die goed werken in het netwerk:

- Tijd nemen om rond te cirkelen en dan richting te kiezen.
- Vertragen en reflecteren.
- Uitproberen en reflecteren.
- Laten ontstaan wat ontstaat in het netwerk en dus ook niet heel veel vooruit willen plannen.
- Bewegen bij turbulentie: door het actief beoefenen van de omgang met diversiteit, merken we dat we bij turbulentie een actieve voorwaartse houding kiezen: vragen stellen, onderzoeken, iets inbrengen.
- Bewegen in de tijd: vormen die wij creëren kunnen na verloop van tijd toe zijn aan verandering.

5. Processen

In eerste instantie dachten we dat we met rollen konden beschrijven wat we doen en hoe we dingen doen in het netwerk. Rollen bleken de lading echter nog niet te dekken. Het gaat meer om het goed en zorgvuldig organiseren van processen die energie genereren en laten stromen in het netwerk.

Ergens in het netwerk is er een impuls van een of meerdere mensen, waardoor mensen bij elkaar komen en er gemeenschap ontstaat. Deze initiatieven om

bijeen te komen vormen de hartslag. Als er energie is om samen te komen, komt het netwerk tot leven.

We ontdekten dat er twee soorten processen zijn, waar deelnemers van het netwerk energie in steken:

1. Het continue proces van een netwerk zijn en faciliteren: de toegang tot mensen die dialoog een warm hart toedragen.
2. Het organiseren van activiteiten.

Ad 1. Het continue proces vormt het fundament van het netwerk. Door het zorgvuldig en handig organiseren van de basistaken houden wij deze plek fris en schoon.

De basistaken zijn:

- De database van deelnemers beheren. Op basis van deze database verstuurt het netwerk berichten naar de deelnemers en deze vormt daarmee de basis voor uitnodigingen en uitwisseling van informatie.
- De website beheren, zodat duidelijk is wat het netwerk is en hoe je je kunt aansluiten bij het netwerk.
- De agenda op de website beheren, zodat helder is wanneer er wat wordt georganiseerd. De agenda staat open voor activiteiten van het netwerk en activiteiten door deelnemers aan het netwerk.
- Het e-mailadres van het netwerk beheren. Dit gaat om het beantwoorden van vragen of het doorsturen van berichten aan netwerkdeelnemers die iets organiseren.
- Het beheren van informatie zodat deze heel gemakkelijk toegankelijk is.
- Impulsen geven om elkaar (online) te ontmoeten.
- Beschikbaarheid van kennis en techniek om elkaar laagdrempelig te kunnen ontmoeten. Bijvoorbeeld technische kennis voor een stabiele online omgeving, maar ook kennis van goede locaties of hoe je aanmeldingen handig regelt en überhaupt een heldere gestructureerde vindplaats van documenten van het netwerk.
- Het eenmaal per jaar organiseren van een netwerkdag.

Het is de kunst deze taken met zo min mogelijk inzet slim en eenvoudig te organiseren. En om mensen in het netwerk te vinden, die het leuk vinden en gemotiveerd zijn deze taken een tijdje op zich te nemen: (tijdelijk) eigenaarschap van en verantwoordelijkheid voor het continue proces.

Deze taken kan het netwerk eventueel ook uitbesteden, maar er blijft altijd een regiefunctie voor deze basistaken nodig. Uitbesteden kost overigens geld en leidt ertoe dat we contributie moeten gaan heffen.

Ad 2. Het organiseren van activiteiten gebeurt als een of meer mensen de impuls voelen om iets te doen. Dit kan gebeuren en is aantrekkelijker om te

doen als het continue proces goed geregeld is, omdat de toegang tot alle mensen die interesse kunnen hebben dan groot is.

Hierbij kunnen zoveel verschillende taken horen, dat we ons beperken tot het noemen van een paar:

- Uitnodiging maken en communiceren rond de activiteit.
- Bijeenkomst zorgvuldig voorbereiden om te komen tot kwalitatief goede bedding: draaiboek, locatie, techniek, rolverdeling.

6. Vormen

Om de vorm van dit dialogische netwerk te beschrijven gebruiken we de volgende bewegende metaforen: Meerstromenland en zwerm. Onder het kopje "Bewegingen" is al het een en ander beschreven.

In het netwerk ontstaan ook vormen. Zichtbare tastbare vorm maken het netwerk aantrekkelijk voor nieuwkomers om mee te doen. We zoeken nog naar een woord voor deze vormen en hebben daarvoor in overweging: Bundeling, Cirkel, Groep, Container, Fractaal en Formatie.

Kenmerken van deze vormen zijn:

- Punt van aantrekkingskracht: een bepaald doel.
- Individuele verbintenis met dit punt: commitment.
- Collectieve betrokkenheid bij dit punt.
- De vorm ademt de principes van het DNN als geheel: Vitaliteit (beweeglijk en veranderlijk), tijdelijkheid, transparantie, zorgvuldigheid, uitnodigend, aanwezigheid.
- Permeabiliteit van de vorm:
 - Kan open en gesloten zijn of fases kennen afhankelijk van het doel. Bijvoorbeeld open space-groep is open en intervisiegroep is gesloten.
 - De vorm communiceert helder over het proces van in- en uitstroom. Transparant zijn over de mate van openheid.
- Erbij komen en vertrekken vergt aandacht, ruimte en tijd van de groep om dit zorgvuldig te doen. Dit is nodig om zowel het groepsproces dat gaande is te respecteren, als oog te hebben voor de energie en het enthousiasme van de potentiële nieuwkomer. Dit is ook nodig voor de continuïteit van de vorm (verantwoordelijk voor voelen), om die continuïteit en het overdragen van kennis en ervaring te waarborgen.

Vormen die nu al zijn ontstaan zijn: de kerngroep, regiogroepen, techteam, praktische organisatiegroep voor de online netwerkvondens, organiserende principes groep en natuurlijk het netwerk als geheel. Daarnaast zijn er ook vormen van elkaar ontmoeten: thema-avonden, open space, conferentie. Bijvoorbeeld over Positieve Gezondheid ontstaat nu een reeks van

bijeenkomsten via het netwerk. Het eigenaarschap blijft bij de initiatiefnemer en het netwerk is daar dienstbaar aan.

We hebben dit document onderzoekend en zo zorgvuldig mogelijk opgesteld, als ondertitelaars bij het proces van dit netwerk tot nu toe. We zijn er twaalf keer voor bijeengekomen in een dialogisch onderzoek, waarin we de actuele ervaringen zo goed mogelijk hebben geïntegreerd.

Juni 2021

Marc Verheij, Juliane Tissen, Marcel van Hest, Hans Poiesz, Olga Plokhooij, Renate van der Veen.
